

Arbetslivskommissionernas lägesbilder år 2024

Arbetslivskommissionerna deltar i arbetet med att säkerställa kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnandet. De deltar också i utvecklingen av examensstrukturen, examina och examensgrunderna inom yrkesutbildningen. Arbetslivskommissionerna behandlar därtill begäranden om rättelse av bedömningen av de studerandes kunnande i examensutbildning. För den pågående verksamhetsperioden har man utnämnt 34 arbetslivskommissioner (Bilaga 1). Kommissionernas medlemmar representerar arbetsgivare, arbetstagare, självständiga näringsidkare och utbildningssektorn.

Arbetslivskommissionerna sammanställer uppgifter om kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnandet inom de egna branscherna. Vid utarbetandet av lägesbilderna använder kommissionerna nationella uppföljnings-, respons- och utvärderingsuppgifter, till exempel uppgifter om prestationer i Vipunen och studerande- och arbetslivsrespons samt rapporter från kommissionernas besök och eventuella begäranden om rättelse av bedömningen. Lägesbilderna ger bland annat en översikt över antalet avlagda examina, anordnandet av utbildningen, yrkesproven, bedömningen av kunnandet samt responsen.

Av flera lägesbilder framgår det att antalet anordnartillstånd huvudsakligen hållits på samma nivå, men att det finns variation i de aktiva utbildningsanordnarnas andelar. Det finns särskilt många tillstånd att ordna yrkes- och specialyrkesexamina jämfört med antalet utbildningsanordnare som aktivt anordnar examen. Anordnandet av yrkes- och specialyrkesexamina återspeglar till stor del det regionala arbetslivets behov och efterfrågan. Största delen av de studerande har som mål att avlägga hela examen, men andelen av dem som avlägger enskilda examensdelar har ökat något. Kommissionerna upplever att de lokala examensdelarna också utgör en viktig del av helheten, eftersom de kan svara mot de regionala behoven i arbetslivet. I vissa lägesbilder nämns att reformerna av finansieringen kan komma att påverka utbudet av examina samt antalet studerande och prestationer. Ett område som kunde utvecklas är integreringen av de gemensamma examensdelarna i yrkesproven för de yrkesinriktade examensdelarna.

Enligt lägesbilderna genomförs yrkesproven för de yrkesinriktade examensdelarna inom de flesta branscher till största del på arbetsplatserna och kunnandet bedöms av två parter (läraren och arbetslivet), särskilt i yrkes- och specialyrkesexamina. Som motivering till att yrkesproven genomförs vid läroanstalterna nämns bland annat den studerandes behov av särskilt stöd, tillgången till arbetsplatser, avstånd och tidtabeller. Genom att öka utbildningen av arbetslivsbedömare, förbättra kvaliteten på bedömningsdiskussionerna och stärka samarbetet med arbetslivet kunde man utöka andelen yrkesprov som genomförs på arbetsplatserna. Den tid som krävs för bedömningen av kunnandet, inbesparingar och tillgången på arbetslivsbedömare kan försämra genomförandet av en tvåpartsbedömning. Studeranderesponsen är till största del positiv för yrkesprovets del, men det finns mer variation i responsen från arbetsplatserna och arbetsplatshandledarna. Det har visat sig finnas utmaningar med att få in svar på arbetslivsresponsen och det krävs en utveckling för att utöka antalet svar, så att responsen skulle kunna användas mer.

Man upplever att examensgrunderna till största del fungerar bra, men inom en del branscher önskar man uppdateringar eller snabbare reaktioner på förändringarna i behovet av kunnande i arbetslivet. Det finns ett behov av att stärka arbetslivsorienteringen i examina och att stödja arbetsplatserna i att ordna yrkesproven. Flexibiliteten och valbarheten har utökats i

examensgrunderna. Flera examensgrunder har reviderats och arbetslivskommissionerna har medverkat i utvecklingsarbetet.

Arbetslivskommissionernas lägesbilder för de olika branscherna har publicerats på Utbildningsstyrelsens webbplats. Du kan ta del av arbetslivskommissionernas lägesbilder på Utbildningsstyrelsens webbplats: <https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/yrkesutbildning/arbetslivskommissioner>

Bilaga 1.

Arbetslivskommissionerna under perioden 1.1.2024-31.12.2026

Arbetslivskommissionen för fordonsbranschen
Arbetslivskommissionen för livsmedelsbranschen
Arbetslivskommissionen för luft- och sjöfartsbranschen
Arbetslivskommissionen för maskin- och produktionsteknik
Arbetslivskommissionen för processindustrin
Arbetslivskommissionen för markanläggnings-, sten-, och gruvbranschen
Arbetslivskommissionen för träindustrin och båtbyggnadsbranschen
Arbetslivskommissionen för el-, automations- och energibranschen
Arbetslivskommissionen för textil och mode
Arbetslivskommissionen för chefskap inom produktion, teknisk planering och produktutvecklingsarbete
Arbetslivskommissionen för husbyggnads- och ytbehandlingsbranschen
Arbetslivskommissionen för husteknik
Arbetslivskommissionen för hår- och skönhetsbranschen
Arbetslivskommissionen för logistik
Arbetslivskommissionen för idrott och träning
Arbetslivskommissionen för turismbranschen
Arbetslivskommissionen för rengörings- och fastighetsservicebranschen
Arbetslivskommissionen för kosthållsbranschen
Arbetslivskommissionen för säkerhets- och tullbranschen
Arbetslivskommissionen för skogsbranschen
Arbetslivskommissionen för landsbygdsnäringar, hästhushållning och djurskötsel
Arbetslivskommissionen för trädgårdsbranschen
Arbetslivskommissionen för scenkonst
Arbetslivskommissionen för mediebranschen
Arbetslivskommissionen för konstindustrin
Arbetslivskommissionen för tolkning
Arbetslivskommissionen för affärsverksamhet
Arbetslivskommissionen för företagande och ledning
Arbetslivskommissionen för natur- och miljöområdet
Arbetslivskommissionen för ICT-branschen
Arbetslivskommissionen för pedagogisk verksamhet och handledning
Arbetslivskommissionen för grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen
Arbetslivskommissionen för hälsovårdsbranschen
Arbetslivskommissionen för rehabilitering och stärkandet av delaktighet